

NATUUR IN EN OM WESTZAAN - FRED EERENBERG

Ijsvogelwand bij pont Buitenhuizen

Rond de observatiehut van Vogelwacht Zaanstreek was de ijsvogel gelukkig al vroeg in februari te zien. De mooiste en kleurrijkste vogel in Nederland. De ijsvogel, de azuurblauwe straaljager die zo plotseling in een flits laag over het water scheert op zoek naar een mooie zijtak, om vanaf daar een visje op te duiken. In enkele seconden hebben ze een visje opgedoken, vandaar ook de Engelse naam 'kingfisher'.

In natuurgebieden zoals langs het Noordzeekanaal worden ijsvogels geholpen door natuurliefhebbers die, waar het passend is, de oever enkele meters verticaal hebben afgegraven. De ijsvogelwand bij pont Buitenhuizen is sindsdien, jaar na jaar, een vaste ijsvogelbroedplaats. Het is nu niet meer zo'n zeldzaam vogeltje.

Hier vindt het vogeltje gelukkig, vooral door de zachte winters, nestmogelijkheden genoeg. Vooral rond het Noordzeekanaal gaat het goed. Ik zie ze ook wel rond de Euverenweg langs het Riettoppad rondvliegen. De ijsvogel is kwetsbaar, omdat ze in oeverwanden willen

nestelen. De grondsoort is dan van belang. Zandgrond is dan te zacht, waardoor de aan de slootkant gegraven broedtunnel te snel instort, en klei die weer veelal te hard is om in te graven. Strengere winters, met bevroren plassen, zijn er de oorzaak van dat de ijsvogels geen open water meer hebben om te foerageren en dan verhongeren ze. In vorstperiodes vind je ze daarom vaker terug bij tuinvijvertjes die ijsvrij gehouden kunnen worden. Door de iets warmere zomers, in het begin van de eenentwintigste eeuw, is de populatie van de ijsvogels gelukkig toegenomen. De naam ijsvogel is trouwens een verkeerde vertaling van het Duitse

Ijsvogel op een tak. Foto Rob van der Woude.

woord Eisenvogel, 'ijzervogel', vanwege de metaalachtige glans.

Vanaf het Noordzeekanaal tot Heiloo zijn minstens 30 broedwanden. De ijsvogel (*Alceda Atthis*) kan wel drie keer per jaar een broedsel voortbrengen van twee tot wel zes jongen, afhankelijk van het visaanbod. Vorig jaar zijn door een ijsvogelpaartje bij Buitenhuizen twee broedsels grootgebracht. Overigens hebben ze vorig jaar in de grote oeverwaluwwand gebroed en niet in het daar naastgelegen kleine ijsvogelwandje. Het voordeel voor de

ijsvogels was dat er vorig jaar geen oeverwaluwen hebben gebroed. Daardoor was er meer rust.

Een Ijsvogel kom je in Noord-Holland nu regelmatig tegen. Maar dat is niet altijd zo geweest. In 1991 werden de eerste ijsvogelwanden in de Gooi en Vechtstreek aangelegd en daarna op steeds meer locaties in onze regio. Op dit moment zitten ze alleen al in onze omgeving op zo'n 80 locaties met ongeveer 125 ijsvogelwanden. Het gaat de goede kant op!